

Obsah

Úvod	3
1 Stát, právo, jednotlivec	4
1.1 Objektivní a subjektivní právo	4
1.2 Právo a osobnost	7
1.3 Právo a stát	8
1.4 Právní stát a práva občanů	11
2 Struktura a druhy právních norem	14
2.1 Pojem právní normy	14
2.2 Prvky a struktura právní normy	16
2.3 Druhy právních norem	16
3 Působnost a efektivnost právní normy	21
3.1 Pojem působnosti	21
3.2 Platnost a účinnost normy	22
3.3 Efektivnost právní normy	23
4 Prameny práva	25
4.1 Pojem a druhy pramenů práva	25
4.2 Interní normativní instrukce (směrnice)	33
4.3 Tvorba práva	34
4.4 Hlavní nedostatky normotvorby v současném období v ČSFR	36
5 Realizace práva	37
5.1 Obecné otázky působení práva	37
5.2 Faktory ovlivňující dodržování práva	38
6 Právní vztahy	40
6.1 Charakteristika právních vztahů	40
6.2 Právní skutečnosti	43
6.2.1 Právní události	46

6.2.2	Protiprávní stavy	47
6.3	Subjekty právního vztahu	47
7	Aplikace práva	52
7.1	Pojem aplikace a otázky obecné	52
7.2	Individuální právní akty	53
7.3	Aplikační proces	56
7.4	Analogie	58
8	Interpretace práva	60
8.1	Pojem interpretace	60
8.2	Úloha interpretace práva v procesu právní regulace	61
8.3	Interpretace práva a zákonnost	62
8.4	Modelové situace interpretace práva při realizaci práva	63
8.5	Druhy interpretace práva	64
8.5.1	Subjekty interpretace a otázka závaznosti interpretace	64
8.5.2	Metody výkladu	66
8.5.3	Výklad doslovný, zužující a rozšiřující	69
9	Právní odpovědnost	71
9.1	Pojem	71
9.2	Porušení právní povinnosti a jeho právní následky	73
9.3	Funkce právní odpovědnosti	74
9.4	Klasifikace deliktů a právní odpovědnost	74
9.5	Základy právní odpovědnosti	77
9.6	Subjektivní a objektivní právní odpovědnost	79
10	Právní záruky zákonnosti v právním státě	81
10.1	Zákonnost	81
10.2	Pojem právních záruk zákonnosti	82
10.3	Podmínky uplatnění právních záruk zákonnosti	82
10.4	Základní právní záruky zákonnosti	83
10.4.1	Zakotvení základních lidských práv a mechanismů jejich kontroly a ochrany	83
10.4.2	Dozor a kontrola	84
10.4.3	Soudní kontrola	86
10.4.4	Petiční právo	87
10.4.5	Zrušení nezákonných právních aktů	87
10.4.6	Neplatnost právního úkonu	88
10.4.7	Rozhodování sporů	89
10.4.8	Donucení	89

11	Systém práva	91
11.1	Obecné otázky	91
11.2	Právní odvětví	92
11.3	Mezinárodní a vnitrostátní právo	96
11.3.1	Současná čs. právní úprava	97
11.3.2	Sjednocování mezinárodního a vnitrostátního práva	99
11.4	Problémy systému práva u nás	99
Použitá literatura		101
Vybrané pojmy		103

Základy právní teorie II.

Jaromír Harvánek a kolektiv autorů

Vydala Masarykova univerzita v Brně - právnická fakulta.

Edice učebnic právnické fakulty Masarykovy univerzity Brno sv. 18

Ediční rada: K. Schejbal (předseda), J. Blážek, M. Galvan, P. Hája

M. Hrušíková, P. Hůrka, V. Kratochvíl, J. Kratochvíl

P. Průcha, V. Týš

Technická redakce a grafická úprava textové části: Petr Bláško

Šedá provedení náctím systémem TjX

AA 637 - VA 637

Tematická skupina a podskupina 07/21 - Vydání první

ISBN 80 - 210 - 0512 - 2